

Into the Light: Nederland als hotspot voor het hosten van online kindermisbruikmateriaal

Nieuw onderzoek door het Childlight Global Child Safety Institute berekent het aantal meldingen van online kindermisbruikmateriaal (child sexual abuse material of CSAM) per 10.000 inwoners in 33 West-Europese landen. **In 2024 had Nederland het hoogste aantal, met een totaal van 880,9 meldingen van kindermisbruikmateriaal per 10.000 inwoners.** Dat is meerdere malen hoger dan het regionale gemiddelde. Ter vergelijking: Duitsland heeft een aantal van 29,3 en België 22,9 meldingen per 10.000 inwoners.¹

Nederland heeft niet alleen het hoogste aantal CSAM-meldingen per 10.000 inwoners in West-Europa, maar uit het onderzoek blijkt ook dat het land een belangrijke rol speelt als host van dergelijk materiaal.² Op basis van gegevens van INHOPE en het National Center for Missing and Exploited Children (NCMEC) is Nederland in 2024 **verantwoordelijk voor het hosten van het grootste deel (60%) van de CSAM in Europa en 30% van de CSAM wereldwijd, waardoor het een wereldwijde hotspot is.**

Verschillende factoren kunnen aan dit probleem bijdragen en er is verder onderzoek nodig om de onderliggende oorzaken te achterhalen. Mogelijke factoren zijn de positie van Nederland als wereldwijd knooppunt voor datacenters en internetknooppunten, de omvang en openheid van de hostingmarkt en mogelijke verschillen in businessmodellen van hostingbedrijven of procedures voor het verwijderen van schadelijke inhoud. Wettelijke en regelgevende kaders kunnen ook van invloed zijn op zowel de snelheid waarmee schadelijke inhoud wordt verwijderd als de zichtbaarheid van CSAM in monitoringgegevens. Bovendien kunnen sterke samenwerkingsverbanden voor opsporing leiden tot hogere meldingspercentages in vergelijking met landen met zwakke monitoringcapaciteiten.

Achter elke seksueel expliciete foto of video van een kind schuilt misbruik, verkrachting, aanranding en zelfs systematische uitbuiting. Het creëren van dit materiaal betekent dat het lijden van het kind blijvend is vastgelegd – en telkens opnieuw gedeeld en bekeken kan worden, wat leidt tot hertraumatisering van het slachtoffer. Het feit dat CSAM voortdurend beschikbaar is op servers binnen de Nederlandse grenzen is onacceptabel. Daders maken actief misbruik van gebrekkige regelgeving en toezicht en zoeken bewust naar ‘veilige havens’ om dit materiaal te verspreiden. Hoewel er de afgelopen jaren stappen zijn gezet via Europese en nationale initiatieven, blijkt uit de harde cijfers dat deze inspanningen nog onvoldoende effect hebben gehad.

¹ Het aantal CSAM-meldingen per 10.000 inwoners (in Engels: CSAM rate) is een maatstaf die kijkt naar de beschikbaarheid van CSAM voor landen op basis van hun bevolkingsaantal. ‘Beschikbaarheid’ verwijst naar kindermisbruikmateriaal dat vanuit dit land is gemeld en materiaal dat binnen het land wordt gehost. In 2024 varieerden de aantallen in West-Europa van 5,4 (San Marino) tot 880,9 per 10.000 inwoners (Nederland), een stijging ten opzichte van 172 het jaar ervoor.

² Meldingen verwijzen naar meldingen bij het NCMEC die voornamelijk afkomstig zijn van technologiebedrijven die verplicht zijn om melding te maken van mogelijke CSAM op hun platforms. Een klein percentage meldingen die bij het NCMEC zijn gedaan, is afkomstig van het algemene publiek.

Elke dag dat we nalaten actie te ondernemen, wordt er nieuw materiaal geproduceerd en geüpload - en worden de levens van nieuwe (en steeds jongere) kinderen wereldwijd verwoest.

Het is tijd om *nu* in actie te komen: stop het hosten van CSAM in Nederland

Nederland heeft een unieke kans én verantwoordelijkheid om het voortouw te nemen in de strijd tegen online kindermisbruik. Als land dat het merendeel van het bekende kindermisbruikmateriaal in Europa host, en een aanzienlijk deel wereldwijd, staat Nederland centraal in het probleem. En daarom moet het ook centraal staan bij het bieden van een oplossing.

Wij roepen Nederlandse beleidsmakers op om het regelgevend kader waterdicht te maken en te zorgen voor een snelle verwijdering van gemeld CSAM-materiaal om kinderen in Nederland en over de hele wereld te beschermen.

Bovendien is het tijd om grenzen te stellen door alle hostingproviders en technologiebedrijven in Europa te verplichten om misbruik proactief op te sporen en te verwijderen. Dit zou een gelijk speelveld in heel Europa creëren. De EU-Verordening inzake seksueel misbruik van kinderen (CSAR), en met name het voorstel van het Deense voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie, biedt de mogelijkheid om proactieve opsporing en verwijdering verplicht te stellen. Het biedt de instrumenten om dit gruwelijke misbruik structureel aan te pakken en kinderbescherming centraal te stellen in het digitale beleid. Nederland draagt in dit opzicht een bijzondere verantwoordelijkheid, juist omdat het land het grootste deel van het materiaal host. Nederland heeft een wettelijke verplichting om daadkrachtig op te treden, de handhaving te verbeteren en technologie te gebruiken om kinderen te beschermen.

Wij roepen technologiebedrijven en beleidsmakers op: kies voor veiligheid boven vrijblijvendheid. Kinderen kunnen niet wachten.

De tijd om te handelen is niet morgen, maar *nu*.

Achtergrondinformatie

Recente wetswijzigingen in zowel de Europese Unie (Digital Services Act) als in Nederland (Wet Bestuurlijke Aanpak Online Kindermisbruikmateriaal), die specifiek gericht zijn op het verwijderen van CSAM, vormen een belangrijke basis voor betere beschermingsmaatregelen in Nederland. Het effect van deze wetgeving zal de komende tijd gemonitord moeten worden. Daarnaast is Nederland recent toegetreden tot het Global Online Safety Regulatory Network, een internationale groep die wereldwijd online veiligheid wil bevorderen. Deze elementen (specifieke wetgeving en een toezichthoudende instantie) zijn aanwezig in landen die bekend staan om hun doelgerichte aanpak van de veiligheid van kinderen online, zoals het Verenigd Koninkrijk en Australië.